LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

I n g e r - M a r i a , Spjutrum.

Jag kan inte meddela denna meddelerskas egentliga namn. Hon är inte känd under något annat namn än Inger-Maria. Hon bor hos en dotter eller fosterdotter i en liten stuga i Spjutrum just där vägen som kommer från Vanserum, kommer ut tilll den stora vägen, som går mellan Runsten och Glömminge kyrkor.

Inger- Maria är omkr. 90 år gammal. Efter åren är hon ovanligt kry. Hon var i sommras oppe var dag. Fast hon går inte nånstans utom hemma vid stugan. Men om hon bara kunde få åka med en bil, sa hon, så skulle hon vilja hälsa på en gammal bekant som bodde i Gårdby socken.

Inger-Maria är bärare av ett rikt material. Det skall emellertid lite tid till innan hon börjar att tala om det. Hon anser det nästan ogudaktigt att uppehålla sej vid folktron. I sitt tänkesätt står hon i

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

många avseenden kvar på folktraditionernas ståndpunkt. Hon är ganska intresserad av att träffa främmade människor och vill gärna prata med folk. ~~HonxärxintexavxbondsläktxxSåxfrangårxdetxæex~~ Hon är knappast av bondsläkt. Föräldrarna var trol. arbetsfolk. Hon är uppväxt och har hela sitt liv varit i Runstens socken.

1273

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ö. Ind
Ma Persson
Sn Persson

Ingr Skage Nilsson
Bar. av Ingeborg
Spjutrum

3. 3

Ve påsk så sköt de å vi barn å halvvuxna, vi hade brädlappar, som vi smålde med.

skjutning vid påsk.

smällande med brädlappar.

Öl 1273 Lil. 4. 4
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

dymmelonsdagsknippor.

dömelònsdas knipo, anvån=
de de också förr.

—

dymmelonsdagsknippor.
:de ska va med en liten
raka och en liten gressel och
en ugnskvast, som för det mes=
ta bara e en liten ennskvist, ib=
land har de en skårstång (hèo=
stong) också, som de då har en
smal trätspeta till. Dom hakar de
med en knappnålskrok fast på folk.

1273

Upt. Lars Nilsson
Ber. av: Ingemarsson
Sjutorp

5. 5

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

En fick aldrig låta ungskvästen eller råka stå ute dymelonsdagsnåta, utan det tog de in.

ungskvast o. raka, skulle tas in dymmelonsdagskvällen.

—

ungskvasten, rakan, dymmelonsdagsnatten.

: de skulle ta in det för att inga trollkärring eller sådant, skulle lägga sej te ned det. De hade det te ri te Blåkulla (blakôl) på.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

dómelónsda skulle de sätta över dörrarna kniv eller lie, vad det nu va.

eggstål över dörrarna dymmelonsdag.

—

dymmelonsdag.
: de skulle sätta stål över dörrarna för att inte nånting skulle få makt te kunna komma in.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV

höstlekar.

Allti förr om hösta så hådd de lêk. Å då fick vi kaffe å dopp. Den ungdommen, som va lît ällre, de hådd lêk, som va större. Då hådd de bränvin också, å så sloss de å ryéred. De leka de va hoplägolêk. En spelman, som då allti va me hådd de jämnt. De va Ström-Gusta de.

---

ström-gösta.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sen ve svånga å sådent
hådd de oksså sêt-lêk. sittlekar,
toksom att de gåled mâk. t.ex. stjäla makar,
Då sjonged de oksi såna
då gammel sôg, de hâdd. med sång.

Åland
Ramstad
Ramstad

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1273 Nyst Hugo Nikson
Inga Maria, Sjöstrom 9.9

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var det alltid te och säja förr:
"Vi får väl lov å lämn lit åt gløpsøn."

gløpsøn

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

'jøm. jøm ringen.
lat ingen se den'
Det sjöng de vi den leken, de
hade vek som de kallade för:
vá ût a jift sa
Bradfolket ökulle va ute i
förstun å gifta sej.
Sen kom de in:
'nu ha ja vat ût a jift
bot nu lèk sasto (alo lek bras),
val a înt î!
Så va dr te önska dom lycka

sittlekar,
gömma ringen,

va ute å gifta sej.
(gifta bort någon).

14.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ve stor stên ve Spätrom da hådd de såna då ståkk slängrånzo. Å då ronzed de iblann satt de ronzed óvo. Degelstên å ronzbåken hålld vi de för då i Spätrom.

lekplats, med slänggungor.

Degelsten är ett stort flyttblock vid Spjuterums station.

12

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Då på hemmet var det så stöggt å förskräckligt. spöke,

De sågad å hövled om nåtta. sågade o. hyvlade.

---

hemmet: Runstens och angränsande socknars ålderdomshem/i byn Spjutrum. Meddelerskan hade varit där en tid, men hon tyckte inte alls om det. Hon hade en svår rumskamrat, som var överspänd och ofredade henne om nätterna. Och sen spökade det också på hemmet. Det var oförklarligt, tyckte hon själv, "för när ja va piga i Spjutrum, i Änggåln, så hörde en aldri av nåt ottryggt."

13

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

De hâdd te tá pènngen a mån. Den då hanglèken ten trèfylig eller nån sån dår pång tunn de ha.

lekar,
hänga peng,
(ta penningen ur munnen)

14

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Om de int va annat än nå de hådd mjölk e ks som hådd kalv, så fick de int bära mjölka öppen, utan skulle hölja över kruka.

Det har jag vatt med om i Sjuterum.

mjölk, av nykalvad kp, får inte bäras öppen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

skogsrån.

Ja va i en äng här nerom / en äng på Spjutrum bys ägor / å räfsade, å då gick ja mej alleles vilsen, Fast ja så ingenting, men ja hade ingen aning om va vi kunde va, fast ja då hade varit i den ängen så många gånger, men ja följde ju me de andra /, som också va där å räfsade/. Där hörde ja då att skogsrån skrattade i skogen. Sen gick min bror å ja där i den ängen en annan gång, å då så så han skogsrån, men ja, ja så den inte, för ja va mindre än han. Han va 4 år äldre än ja, men ja hörde den ja också. Vi va den gången sta å plockade nötter. Så sa han

LUNDS UNIVERSITE
FOLKMINNESARKI

då : "Se, där borta går Kajs-Lena / kâjs-lên /, de va Lass-Jans Kajs-Lena, å henne va de då som han tyckte att han så, å som hon va lik då skogsrån. Men ja så henne inte å ja frågde ;" E de du Kajs-Lena?" Men de va ingen som svarade då. Då sa han:"Jaså, de va du ~~rackarskap~~ ditt rackerskap," eller nåt sånt, va de va han sa å då hörde vi hur hon rektit gapflarred bort i skojen.

Min bror han va äldre då, så han hade nog vatt i nattvardsskola då, å de sa förr att de kunde inte se nåt utav sånt där förr / än de gått å läst /, men de hade ja inte. - - - Han / brodern / hette Niss-Jean.

Vi va ute å räfsade i den ängen en annan gång också, å de va dan efter som ja hade blitt så förvillad där, satt ja rakt inte visste var ja var. Då va där en annan av oss som räfsade, som rätt va de va sa te mej : "Ja kan int på nåt sätt begrip va vi e i änga; ja e som om ja va precis vilse." Å då sa ja; " Ja, så va de för mej i går, fast ja sa ingenting. Men hät kan du se i alla fall va vi e. Här e kyrka /kyörka/, å så ha vi sen kyrkslätta inne i /kyorkslœta/. De va ett ställe i den ängen som vi kallade så. Där va de oppväxt runt omkring å så va de öppet inne i. Så att vi la allti en bressel där inne i då.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

---

bressel: brés sl.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

E natt, de va på sommaren, så va de en kar, som hette Ant-Lass, som gick sej alleles vilse oppi skogen. Han hade gått där hel a natten å han sa att han hade hört runt omkring sej hur som de hade så rolit å liksom fester, de va väl då som han hade hört skogsrån skratta, Sen på morron då kom han te vårt fönster å frågade va han va. Å far han kände honom genast igen på målt, men han / den karen, som gått sej vilse / visste inte så han kunde känna igen vår stuva, fasten han hade vatt där många gånger. Då hade han då gått ute i skogen hela natten utan att han hade kunnat hitta terätta.